

170
& mobilitate. unā uō terrę id obtusitate. & inuenietur genitura
secundi elementi q̄ ē sub^{ide} ignē. aeris. Est enī aer optimus subit.
mobilis. Rursūq; si eius elem̄ti q̄ ē uicinū terrę idē aque geni-
turā considerem. sumemus quidē duas terrę uirtutes id obtun-
sitate. corpulentia. unū ū ignis. id morv. & exoriet^{ur} aque substā-
tia. quę ē corp^{us} obtusū. corpulentū. mobile. Atq; ita int^{er} ignē
& terrā. aer & aqua. de extremorū concretionē nascuntur. exq̄b^{us}
stat mundi p̄manuatio; Conseruat^{ur} hī pacto analogia q̄q; geo-
metrica. iuxta rationē continui cōpetentis. Ut enī ignis ad ūsū
aeris. sic aer aduersus aquā. Et demū aqua iuxta terrā. Rētroq;
sumq; ut terra aduersū aquā. sic aqua aduersus aerem. & aer
aduersus ignē; **H** actenus de constitutione mundani corporis.
& de materiā ex quib^{us} constat germanitate differtur. Quē cū
factū ēē quia sit corporeus affirmet. & eundē indissolubile. cūq;
que fiunt. queq; nascunt^{ur}. facta dissoluant^{ur}. nata occidant. ut
huic qdē p̄tē hominū medet^{ur} op̄ationē. dicit^{ur} aquo factus sit.
exq̄b^{us} constet. adq; exemplū instituit^{ur}. qua de causa. quatenus
aeternitati p̄pagatus; Omīa enī q̄fē. t̄ di operas. t̄ nature. t̄ na-
tura imitantis hominis artificis; Operū naturalium origo. & ini-
tiū. semina q̄ facta cōprehendunt^{ur}. ut terrę uisceribus ad frugis
arbores cerealisue puentū. t̄ genitalium membrorū fecunditate
ceptū. animalium germ̄ adolentū. quorū omniū ortus intemp̄r;
par enī & æqueuū. natale nature ac temporis. Ita nature
opera quā ortū hñt. ex eo quo ēē coeperūt temp̄r. finē q̄q; & occasū
intra seriē p̄tinationēq; sortita sunt; At ū di operū origo & ini-
tiū. cōphensibile. nulla ē enī certa nota. nullū inditiū temp̄r.
ex quo ēē coeperunt. Sola si forte causa & hec ipsa uix intelligit^{ur}.

raptari. discerniq. ase. perinde. ut que in frumti purgatione.
pistoris instrumentis motu. et excussione discerni uidentur.
grauia quide & solida seorsum. tenuia uero & leuia in alia parte.
sic illa quatuor. uelut in euripo fluctuante iactari. uel machin
quadam facta ad motus eiendos dissimillima q̄q. ad dissimilib
plurimu. aliqua uero similitudine sociata. nequaquam dispari.
propterea q. sedib. fuisse diuisa ante mundi scilicet exornatione.
Nunc qdem erat huiusmodi rationis expertis reru inordinata
confusio. sed ubi cuncta redigi admodu placuit. igne primo.
terra q. & aera atq. aqua continuauit opifex deus. Non talia
ut nunc sunt. sed q. preferrent elementor. uestigia. in eo squa
lore & deformitate. qui apparet in his q. diuina est perspicentia.
Nunc uero singulis luce. ac specie tributa. numerusq. illustrator
omniu gentium sequebatur. pulchris omib. & non talibus
quondam institutis. Nunc iam ordinatione. genturamq. eoru
singulati demonstrari conuenit. nouo quide et inusitato ge
nere demonstrationis. uerum uobis. qui omis eruditionis in
genue uias peragraueritis neq. incognito. & ex leui am
monitione perspicuo. LIBER PLATONIS. II. FINIT.
INCIPIT COMMENTVS Calcidii.
DE LIBRO. ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ;
Undi totius pfectione ab opifice absoluta do. preteriti opis
textu. secreuimus. platonicis dogmatib. quoad mediocritas
ingenu passa e inherentes. iuxta nature contemplatione. An
fitiosa q. ratione deinde ante omis prima ptractat celestiu
omium quesiunt. Infixit g. rate atq. inerrabilis quersionis
generatione. Coru & ia q. mundus complectit. quos sit plena

Infamia

De hominū genere
mira disputatio.Erratissimus. omniū
enī naturarū conditor
dī.

Quib' plato minime sentire uidet. cū in politica tyranni animi
facit exercitari post mortē ab uliorib'. Ex quo apparet aliā ēē
animā. aliū demonē. Siquidē q. cruciat. & nē q. cruciat. diuīsa
ēē necesse ē. q. q. opifex dī. ante demonas instituit. quā nras
animas creauit. Qd q. has indigere auxilio demonū. illos his uo-
luerit p̄bere tūclā. Quas dā tm animas. q. uitā eximie purā
incorporationē egerint. uirtutis merito. aenist & iā aetheris
plagis p̄secrari putat. Anecessitate incorporationis immunes.
hactenus de natura demonū. deinde de mortaliū gnē sit. Ac p̄mo
de hominib' eorūq. ipsoꝝ sexu uirili. rationabile anime parte
duplici uirtute p̄dita. docens alterā q. contemplat eandem
semp̄ immutabileq. naturā. ex qua intentione. mentis conua-
lescit sapientia. Alterā utē. q. mutabiliū generatoꝝq. b̄pinatū
ē. cui prudentie uocabulū p̄gruit. Utraq. potro hanc anime
potentiā a summo & intelligibili dō dicē uniuersi corporis mun-
di sensibilis uidelicet anime datā. ceteras ratione carentes.
& occiduas anime portiones id appetitū sensuū. loculare motū.
quaq. corpora nutriunt. totūq. corpus iussu & ordinatione
architecti dī. a generatis ab ipso potestatib' assignata ēē. mor-
talib'. p̄pt̄ ea. nesi hec & iā ab opifice & intelligibili dō forent.
unius ēēnt fortune omīa. immortalib'q. existentib' cunctis.
nullo existente mortali semine claudicaret uniuersitatis p̄fectio.
cū in exemplari h̄tē intelligibili mundo. inferioris nature se-
mina intelligibilit̄ extant. Videam' nē sermonis textum.

Di deorū quoz opifex idem pat̄q. ego. Dramatica ē dialogi. q.
ad dispositionē p̄tinet adūbratio. Sermo ū augustioris speciei.
Decet deniq. h̄ ingne orationis. archanorū interpretatio fabulosa.

tinendi & non abstinendi potestas penes eos est. qui consulti
 ellet dñ. qd cauendū est ostendit. non prohibitur frustra si
 ri est necesse. Nunc iā de his agemus. que in hoīs potestate sūt.
 q̄ sunt. in tres partes aucterib' diuisa sūt. possibile. neces
 m. Ambiguū. possibile. ut gen'. Necessariū. & dubiū. ut spe
 Ergo. omē possibile. t. necessariū t. dubium ē. Necessariū
 dr. q. necessitate restrictum ē. Et quia possibiliū pleraq; ob
 quomin' pueniant. n̄ possunt. qdā phibentur declinatq;
 s. definitionib' adumbrant. Hui' modi necessariū possi
 cui' contrariū impossibile ē. ut ē omīa orta occidere. & aucta
 cere. necesse ē enī omē q. sit natū emori. & q. usq; ad senect
 puectū senescere. nec ē contrarietati locus. scilicet. q. ortū sit
 occidere; Dubioꝝ u' diffinitio talis ē. Dubiū ē possibile. cui
 trariū possibile. ut hodie post occasū solis pluuiā futurā.
 n̄ possibile. atq; etiā contrariū ei' possibile. ut post occasū
 omīno non pluat. Iam u' dubioꝝ puentiū plures diffe
 e. Quēdā enī frequentia sunt. quēdā p̄ aequē frequentia.
 urbireq; ut scire literas. tagere causas. Aduersant̄ porro.
 ientib' qdem. q̄ rari exempli sunt. his porro. que p̄ aequē
 iunt. q̄ sunt p̄ aequē. Crit̄ g' eoꝝ. q̄ p̄ aeq; dubia sunt optio
 s hoēm. q. ut pote rationale animal cuncta reuocat ad
 onē atq; cōsiliū. Ratio porro et cōsiliū mot' ē intimus ei'
 n anima principale. hoc u' ex se mouetur. motus q. eius
 usus ē t. appetitus. Igit' assensus & appetitus ex se mouent̄.
 m. sine imaginatione. quā phantasia g'eci uocant.
 sic. ut p̄ sepe fallente imagine. mot' ille principalis animi

corpora quidē. recte g^o eā simplicit^r. et ex natura sua neq^{ue} corporea.
 incorporea cognominam^{ur}. Si possibilitate corp^{is}. et itē possibilitate
 pus. Iā cū omnia q^{ue} posita erat recensere p^{er}spicaci consideratione
 sa sint. iuxta platonici dogmatis auctoritatē sup^{er} e^{ius} reditū fieri.
 ationis ipsius explanationē. At ergo. **Q**uā igit^r eius u^{el} quā
 naturā putandū. **V**im. nē appellat oportunitatē silue.
 intuendi. & enī tam uultus quā qualitates uarias. nec non
 itates habet. non effectū sed possibilitate. obin^{stantia} eorū
 a^{li} ex alio in aliud t^{rans}u^{er}sione. Naturā u^{el} substantiā eius significat.
 q^{ue} & iā putandū. Non est^{ne} possum^{us} certa aliqua cōprehensi
 ex sensu cognita. t^{er} ex ratione intellecta de ueritate ei^{us} p^{re}sumere.
 ut sonū quo magis contrectare cupim^{us}. hoc impensius imago
 git. **O**pinor inquit omniū quę gignunt^r. receptaculum.
 si q^{ui}dā nutricula. **O**mnia q^{ue} gignunt^r et ex aliq^{uo} t^{em}p^{or}e sint ne
 est. Sunt g^o mortalia immortalū. uereq^{ue} existentū simulacra
 ines aut accipiunt substantiā in silua. p^{ro}p^{ter} eaq^{ue} et ipsa illic
 rent. et silue nobis intuiunt recordationē. quā quidē recep
 ū eorū appellat. q^{uia} non ex gremio silue generate species
 escunt. ut putant st^{ulti}ci. s^{ed} extrinsec^{us} obueniunt ut incera sig
 la^{rum} nutricula uō ideo. q^{uia} alienos fortis uelut p^{ro}p^{ri}is humeris ueha
 mehil his p^{ro}bet ā plius. p^{ro}t^{er} subiectionē. Deinde p^{ro}greditur.
 et q^{ui}d de ead^{em} uerū ē q^{ui}dē. & dicendū uidet^r aptius. **Q**uia non
 que uere d^{omi}n^{us} apte & iā. manifesteq^{ue} d^{omi}n^{us}. multe q^{ui}pp^{er} orati
 uere quidem sed obscure. Nasct^r q^{ui}pp^{er} obscuritas. t^{er} dicentis
 nūquā uoluntate. t^{er} uidentis uocis. t^{er} ex natura rei deq^{ue} tracta
 ē. iuxta dicentē fit obscuritas cū t^{er} studio. dataq^{ue} opera dogma

Iuxta audientē uō. uelcū inaudita et insolita dicunt^r t cū is qui
audir pigriore uigento est ad intelligendū. Iuxta rem porro.
cum tū is et it. qualis est hec ipsa de qua sermo nunc nobis est. ut neq.

ullo sensu contingi neq. intellectu comprehendī quāt. ut potē ca
rens forma. sine qualitatē. sine fine. sed neq. timorū quid esset.
infabulis opator. nec audientes tardi. ^{fuit} res. ut res ipsa difficilis &
obscura sit. nec silua quicquā difficilior ad explanandū. Ergo
cuncta quae de natura eius dicta sunt. mira praedita ueritate
sunt. nec tamen aperta. diluci deq. intumata. Deniq. prestat

De profunda et inuicem
natura.

causam difficultatis cum ita dī. **E**st tamen arduū eo magis.
quod pconfundimētis aciem necesse est & aestuare. tam de
igni quā de ceteris materiis. ^{quomodo} quā magis aquā uir aquā dici
putariq. oporteat quātū tā. cum nulla sit certa & stabili p pri
etas corporum. quae cuiusq. indicet naturalem proprietatem?

De aqua.

Intitum questionis arripit. ex recyca de alio in aliud elemento
tam conuersione. **P**incipio. ut de aqua cuius modo inquit
fecimus mentionem cum astringitur in glaciem. certe saxū.
terreneq. soliditatis corpus minimeq. fusile apparet. **T**erri
ter & minimum uigilantes apparet. quippe non in sua ppa
natura pscētrans aqua solidat. & fit terra. siquidē ē humi
da. sed quod ea quae subiacet. uidelicet silua. contrariam
naturam hoc est siccitatē suscipiens. fit ex conuersione. terra
mutato repente habitu mutataq. condicione. apparet. qd
non erat. Sed aquam in saxum solidari dicit. quia in gla
cialibus. & gelidis locis. aqua diu constructa mutat in saxū
quod cristallus uocat. ab alpinis gentibus montū raticorū.
Est quoq. in asia ciuitas tripolis. aquis inmensum calentibus.

De aquis tripolis
in asia.

duas ēē species rerū omniū. alteram
 sensilem. easq; uirtutes que utramq;
 celū & terrā cognominasse. celū quide
 uero. q̄ substantia ē corporū. quā grec
 lantur his que sequunt̄. Terra autē era
 hoc ē silua corporea uetus mundi sub
 opificis efficta sollertia sumeret form
 & omī carens qualitate. Quod uō tale ē
 uisibile. Inanis porro & nihil ppter ea
 qualitatu receptrix. ppriā nullā habet
 ut que cuncta. q̄ accide recipiat in se.
 que compleri unquā posse uideatur. p
 nichil dicta. Ociosa uō & indigesta nūc
 quidem p se nichil ualeat ociosa; qđ u
 suscipiendi ordinis ab exornante semet
 indigesta censetur. Stupide uō examm
 uim quandā similitudinēq; declarat.
 sui maiestate capta stuperet. q. si facta ē
 dā informis. quā scriptura terrā uocat
 dum incorporei q̄q; gn̄is fore intelligi
 fit nuncupata. factam uō. & ita factā.
 bant; Quod opificib; mortalib; apparatū
 atur; hisq; ipsis natura suppediet; natu
 rā in mundo apparatū. q. nichil antiquis unde ei suppediret reperiri uendu

Hic stilo argumēto
 pphete philosophūq; de
 filius generatione com
 menta membrā dis
 soluit. notans quid qsq;
 uirū suis dictis extir
 pet.

Argumētum de
 facta. quia quod manu
 agitur non unius arti
 ficiis ductu cōplet. Ex cel
 terra aut opifici dō con
 tribuit in mundo apparatū.

scabini unte arte p̄iudicauimus. om̄e quod sit corpus ēē. ne
quicquā fore quod substantia sensili caret. cognitorib; & uel
asseritorib; corporū credentes sensibus. [concludit.

Ob quā deprauationē. utmq; alias consanguineas. ne in reputa
one quidē & consideratione uere existens uterq; paugilis na
ra mente consistimus. ppter huiusmodi somnia.

Ex somnē paugilemq; naturam nuncupat intelligibile. atq; inco
porum genus quod semp idem ē. principaliterq; subsistit. si
ortu. sine occasu. minime mutabile. nullam habens cum sensilib;
societatem. pura mente percipibile. deum uidelicet. & cogitati
nes eius intelligibiles. atq; incorporeas species has porro ēē quid
negant. quod his usu accidit. ex alto & profundo sopore. Deniq; si
quis eos ad contemplationē utrā. minimeq; soporata excitet a
natū. & immortalū rerū. indignant̄ ac moleste ferunt. Simila
ut poltia illi dectū. p̄petius addita tenebris speluncę densis ūbr
opace. Atq; quise ap̄funda imperia iudicant. laboriosius licet
ex tenebris ad lumen emergunt. & ad scientiā uersatisq; clartua
nem adspirant. nec moleste ferunt excellentes. instudis huma
nitatis uiros diuidere. ac sp̄rare. sensilem intelligibilemq; natū
ram. Docere etiam ac demonstrare. quod sint rerū initia
species archetipe. siue exempla genuina sunt substantia p̄
neq; enī ad cuiquā alterius rei similitudinē facta atq; instita
sunt. quia nihil est originibus antiquius. Imagines ū exēplo
quia iuxta facta exempla sunt. aliunde oportet substantiam
mutuentur. ut forma factans naturalis. existens. cōparatione
imaginis utitur archetipe species. Imago enī ex arte facta a

Nunc iam ordinem genturāq; eorū singillatim demon- strari in-
quit conuenit. nouo quidē & inusitato genere demonstrationis.
utq; nobis quomodo eruditionis ingenuarū uias peragaturus neq;
incognito & ex leui admonitione perspicuo.

Demonstraturus ratione substantias quatuor principalium corporū q;
censentur elementa. ordinationē quidē uocat habitum eorū iuxta
rem. cōmunicationēq; 7 quasi quandā societate. que nascit iuxta
analogiam quā talis est. ut hoc iuxta illud. sic illud iuxta aliud;
Genturā ū appellat ipsam formā & effigiem. De quib; scdm gr-
ometricam rationē disputaturus. quæstio minime nitat.
semper q; certas 7 inextinguibiles affert pbatōnes. nouā quidem
aliis & incognitam dicit hanc eandē rationē eē. ipsi tamen
quia om̄s ingenuarū ordinationis uias peragauerunt. neq; ig-
notas. 7 ex leui admonitione perspicuas. Et enī quid dicit.
om̄s erant instructi p̄cipuis doctrinis. quas ingenuas discipli-
nas appellauit. P̄terea q̄ctā pueris atq; illa ueluti p̄ncipus
altioris doctrine. 7 tamquā gradib; imbuebat. geometrica
musica. arithmetica. astronomia. de quib; ceber p̄nuntiavit.
si quidem philosophiē causa discantur. ut p̄ eas tamquā gradib;
ad sūmū culmen philosophiæ pueniāt. Op̄ere p̄cū fore. si si-
ne philosophia plene tam dignitatis eē fundamenta. im̄p̄fectū
licet eruditionis. hos tamquā ex eruditione ingometrica ui-
ros admonet. q̄t̄ seiebant huiusmodi quæstiones nisi geo-
metricis pbatōnib; explicari. simul habet exhortationē
sermo ad affectionē institutionis ingenuarū.
Explicit cōmentū Calcidii sup̄ lib̄ū. II. PLATONIS.

Lib. Cassiodori
de animae et virtutibus

De Cassiodori Senatoris de anima et virtutibus

Cum iam suscepti operis optato fine gaudere. inter duodecim
columnarum iactatum quicquid corporis exciperet. ubi & si non
laudatus certe liberatus adueneram. Amicorum me suauem collegium
in saluam rursus cogitationem expressit. postulans aliqua quae tam
in libris sacris quam in secularibus abstrusa comperebam de anima
substantia. ut de eius virtutibus aperirem. Cui datum est tam
ingentium rerum secreta reserare. addere ^{Stimulus} in scriptum. et si ea
perquam plura cognoscimus quasi a nobis aliena ignorare patiamur.
Cum ad omnia sit utilis. posse quae sapimus. Nulla enim peregrina
res est. de sensu proprio loqui. quando sibi natura interrogata respon
dit. nec longe tendit. ut se inuenire perualeat. Nobiscum semper
est ipsa quinquaginta adest. tractat loquitur. & si fas est. inter
ista nescitur. Primum nota esse debet quae sibi praesto est. quia tunc
magis ante se ponitur. cum subtilius de ipsa tractatur. Nam dum
sapientibus preceptum sit ut cognoscamus nos metipsos. quae admodum
sustineri potest. si nos habeamus ignotos. Cupimus enim nosse
plane tantummodo contrarios. cursus. signorum consentaneum lapsum.
Sunt enim ex eis alia manentia. motuque carentia alia uero quae
mobili semper rotatione uertuntur. Nec ullis temporibus conqui
escunt. Nec ut mundani doctores exquirere temptauerint
armati acies delectantur. ~~monstrum habet in adulatione ubi~~
liuntur. quorum timitus atque concentus adunatum efficit.
dulci sonum melos. Desideramus & iam comprehendere alta
tuteline aetheris. mensuram telluris. nubigeras plumas. siue gran
dinis pedicellae. ut emore. stabiliunt terrarum naturam uagentium
uentorum. profunditatem inconstantis maris. potestatem uirentium

Krakai, Bibe. Jag.

529

plexiones & ferendū est. tanta discutere. Nonne aliquid
contentione querimus. sed res pfundissimas. modestissime
nosse desideram. Dicamus igitur p̄mū. quare animū dicat. Deinde
qualis sit. eius definitio. Tercio quare eius qualitas substan-
cialis. Quarto si formā aliquam habere credenda est.
Quinto quas virtutes habeat morales quas greci aretas vocat
ad decus eius & glām contributas. Sexto que illis sint vir-
tutes naturales ad substantiam. scilicet corporis continenda.
Septimo de origine anime disseratur. Octavo cum sit p̄ma
membra diffusa. ubi potius insidere credenda est. Nono de
corporis ipsius forma. & compositione noscamus. Decimo
quas p̄p̄tates habet anima peccatorū. p̄competentia nob̄
signa declarent. Undecimo qua noscat aīa discrezione iustorū
quatinus quos oculis istis videre. n̄ possumus. p̄indicia p̄babilia
colligamus. Duodecimo in resurrectione quā vere sapiens
credit. quid de singulis fieri sentiat. Maxime desideram
agnoscere. quatinus fragilia corda mortalium addiunctis
p̄missa desideria concitentur. Hec nobis p̄stante dō or-
dine custodito. responde. ut & nos facile possimus imbui.
& tu gloriam debeas inuenire doctoris.

Responso Cassiodori senatoris & monachi ad amicos suos
dixit p̄positiones has non p̄ceptis regum. quae nūp̄ agebant
sed p̄fundis & remotis dialogis conuenire. quare n̄ tam istas
aures corporales. sed interioris hominis intentū atq. puris-
simū querere p̄bantur auditum. Hec ideo facile posse
de ipsa dici. quia p̄ eam innumera nouimus explicari.

Thimcus platons my comento Calcidij
p agry andream Bizmala de pozn
me. doctoz datg p librala drystazj

N. Inw 529.

Thimcus Platonis cu Comento Calcidij

Codea sec. IX. scriptus
Bibliothecae Universitatis Cracovensis.

Ad Amalia

Krakai, Bibl. Jagiell. 529

Spiegel von